

NÉPNEVELŐ

A MAGYARORSZÁGI KATH. TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapesten.

Megjelenik minden héten egyszer, vasarnap.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre 6 K

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

VIII., Szentkirályi-utca 28.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szórát, minden közlés után 6 fillér fizetendő.

Allandó hirdetéseknek nagyobb kedvezmény.

Kiseb hirdetésekre külön árszabás.

Egész oldal...kor. 50.— Negyed oldal...kor. 15.—
Fél oldal...kor. 28.— Nyolcad oldal...kor. 10.—

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Teendőink.

Iskoláink belső értékének megbecsülhetetlen fölényt ad a valláserkölcös szilárd alapja. Iskoláinknak e speciális jellegét minél jobban ki kell domborítani, hogy a nép lássa, hogy gyermekeinek keresztény szellemű nevelése céljából reá nézve nélkülözhetetlen a katolikus iskola. Az iskolafajok versengésénél nemes törekvéssel hassunk oda, hogy a mi iskolánk legalább egy fokkal jobb legyen a többinél. Aki e munkát jól elvégezte, valóságos apostol volt Krisztus szellemének fenntartásában. *Különösen most részen kell lenni a katolikus iskolák vezetőinek, mert az 1910. év Magyarország kulturtörténetében mély nyomot fog vágni. Sok katolikus iskola fölött fog megkondulni a lélekharang temető szava, ha a törvényes követelményeknek talán megfelelni nem áll módjában. És ezzel az ezredéves magyar keresztény kulturának egy-egy védő bástyájának kidöntését siratja majd az utókor. Nemes idealokért hevülő, jövőbe látó férfiak a veszedelem megelőzésére sok kitartással, akadályt nem ismerő erős akarral megalkották az Országos Magyar Katolikus Iskolaegyesületet. (Budapest, VIII. ker. Szentkirályi-u. 28.) Iskolaegyesületünk munkássága oly szép lendülettel indult meg már az elmúlt évben, hogy a legszöb reményekkel lehetünk élve. A lelkészkedő papság és tanítóság elismerésméltó buzgalommal segítette az egyesület munkájában. Fokozza ez az örvendetes tény minden katolikusban azon meleg szeretetet az iskola iránt, melyet eleink tanusítottak. Ma még nem késő. Alljunk esatatorba a katolikus iskola ősi jogának védelmére, mert ki tudja, mit hoz a holnap?...*

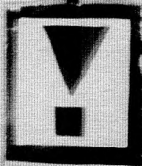
Segélyegyesületünk huszonötéves jubileuma legszöb hozsannájának tekintettük volna: az Arvház kapuinak nyílását. Sajnos, a vezetőség legnagyobb buzgalma dacára, közönyöségünk folytán az emberszeretetnek e nemes alkotása még nem lett valósággá. És itt hátborzongva kérdem: kőből van-e tanítótestvéreim

szive? Nem törődnek azzal, ha holnap jön a kérlehetetlen halál és gyermekök az ország-útjára szakadt? E pillanatokban, szinte tépi szívemet azon gondolat, hogy még mindig nem tudjuk átérteni e szent ígéket: *«egy mindnyájéért és mindnyáján eggért!»*

A-multban keveset törődtünk az iskola és a mi egészségünkkel. Ez bün családunk, a jövő nemzedék és önmagunk ellen. A mohácsi csatasikon huszonötezer magyar vértett el s hazafias szívünk négyszáz esztendő után is sajog. Azt pedig összetett kezekkel nézzük, hogy egyetlen ragályos betegségben, a tüdővészen, esztendőnkint nyolevanezer ember pusztul el. S a statisztika bizonyosága szerint a számarányhoz mérten a legtöbb tanítót e gyikos kör vesszi le lábáról. Sok iskola valóságos fészke a tuberkolozis terjesztésének. Számos esetben azonban, ha idejében mehetne jó levegőre pihenni a tanító, meg lehetne menteni az életnek. *Felvetem eszméjét egy tanítói üdülő-háznak.* Ilyen életbevágó gyakorlati kérdésekkel ha foglalkoznék a tanítóság, önmagával jót tenne és egyben a nemzet halájára is érdemessé tenné magát.

Leghatalmasabb társadalmi szervezetünknek, a Népszövetségnek kiepitésénél, nagy hivatás vár a tanítóságra. Három-négyszáz ember megmozdult ugyan dicséretes buzgalommal, az ezek azonban nem hallják a hívó szót. Meg kell fékezniük a «világmegváltó szociáldemoráciának» garázdálkodását és a népet a boldogulás útjára vezetni a Népszövetség révén, mely lobogója alá gyűjt minden magyar katolikus, ki egyházának ősi jogait elkobozni nem engedi. A katolikus *sajtó ügyét* is országosan kell szervezni, ne nyugodjék meg a tanítóság addig, míg a falú népet meg nem hódította a katolikus ujságoknak: Alkotmány, Uj Lap, Népek. Ki az irodalmi szeméttel. Tüzre a ponyva-irodalommal, a Szent-István-Társulat népiratkái bőséges anyagot szolgáltatnak minden jóakaratu embernek.

Évről-évre szép terveket szövögetünk, sok

reménytel tölt el a jövő. Amde ember tervez, Isten végez. *De őrts meg egymást pap és tanító az én szenteltem munkájuk a Krisztusban való megjelölést, akkor bővebb felénk az idő, mikor megindul a telettel tapasztalhatjuk fáradozásunk gyümölcsét.* Urbányi József.

Tájékoztató.

Iskolai ingatlanok szerződészerű hasznélvezeti jogának epsege. Kivonat az esztergomi főegyházmegyéből 1899. évi XIV. körleveléből. Ujabbban nem ritka eset, hogy a régi teleknyvek hiányos bejegyzései és az ezekből gyólatulag levont következtetések a hivatalos iskolai ingatlan vagyonának tulajdon, esetleg hasznélvoti joga körül támasztott kérdésekben az iskolai hivatalos jellegének fenntartását komolyan veszélyeztetik, halott maga a teleknyvi bejegyzés, eltekintve a bejegyzés esetleges téves voltától, nem fölfedlően perdöntő körülmény. Sőt maga a jogos teleknyvi tulajdon sem nyújt a hirtokosnak jogokat, hanem az okmányyszerűleg biztosított hasznélvezetnek egyedül megszüntetése törvényes alapot kölcsönöz annak bővebb tájékozás és tanúság szempontjából kizár a rendelet a kir. bíróságoknak egy ilyen természetű ügyben emelt fokozatos ítéleteit.

Tanítóváltozások köteles bejelentése *Kivonat a veszprémi egyházmegyéből 1909. évi X. körleveléből.* Az 1907. évi 27. t. e. 90 §-a szerint az iskolásokok elnökei kötelesek a tanító állomásokon történt bármilyen személyi változást... 15 nap alatt a kir. tanfelügyelőnek bejelenteni. Ehhez hasonló kötelessége az iskolásokoknak, hogy akkor, midőn tanítóváltozás eseten az állássegély átutalásért folyamodnak, kellően jelezzék azt, hogy az iskolától megvált állássegélyes tanító, mely napon hagyta el állását és a helyébe megváltott új tanító, mely napon lépett szolgálatba? — Ez ugyanis fölfedlőnek szükséges üvegből, hogy a tanítói állássegélyek helyesen folyósíthatók legyenek, vagyis, hogy a tanítók se illetéktelenül ne vegyenek föl állássegélyeket, se pedig jogos illetményekben rövidseget ne szenvedjenek. Mithogy e tekintetben az iskolásokok nem járnak el egyöntetűen, sőt elég gyakran előfordul, hogy a tanítóváltozásokról egyáltalán nem is értesítik az illető kir. tanfelügyelőt: — emellegva kifejezetten meghagyom az iskolagazdái felkészülésnek, hogy 1. midőly valamilyen tanító vagy tanítónak elhagyja állását, illetve új tanító vagy tanítónak — a távozásnak illetve szolgálatbalépésnek ne csak a tényét, hanem időpontját is 15 napon belül közzétesse a körjegyzői kir. tanfelügyelővel; 2. az állássegély kérvényeket mindig szereljék föl oly iskolászéki bizonyítvánnyal, amelyből kitűnik, hogy a megváltott új tanító mikor foglalta el állását és elője mely napon szent meg ott működni?

EGYESÜLETI ÉLET.

Becsüljük meg egymást! A «Nemzeti Iskola» 1909. december 2-ai száma oly hangon emlékezik meg a «Sopronvidéki róm. kath. Néptanítóegyesület» közgyűléséről, mely a fenti mondással nagyon is ellenkezik. Nem tejszik neki, hogy a katolikus tanítók gyűlését «Bicsértessék a Jézus Krisztus» köszöntővel nyitotta meg az elnök. Oratosságtól nem írja ki, mi kifogása van e köszöntés ellen, csak alattomos gúnnyal emeli ki e tény. Kevesli, hogy Páder Bezsó prépost 40 (és mint zárójelben megjegyzi, nem 4000) koronát adott pályadíjra, amiért a közgyűlés köszönetet mondott neki. Persze nem tudja, hogy Páder prépost-kanonok már hosszabb idő óta, évről-évre ad ennyit, amiért a legelőőbb tiszteletadás is megkivánja, hogy ezért köszönetet mondjunk neki. Epen az ő, valamint Mada-

rassy Antal esperes rendszeresen ismétlődő bőkezűsége teszi lehetővé, hogy egyesületünk évenként körülbelül 140 koronát oszthat ki a tanítók között pályadíj alakjában. Májon a N. I. referálja bárhová csak feleannyit, bizonyosan azt tapasztalja, hogy tisztességtudó emberek részéről köszönetben részesül. Hogy a nyertes pályamű elsősorban a Népművelésben közöltessék, szintén nemetszését eredményezi. (Talán anyaghiányban szenved a N. I. s ő volna az első sorban hivatott tanügyi lap?) De most jön a java: A loesmándkerületi tanítószög megkereste a Sopron m. közigazg. bizottságot, hogy sürgősen intézkedjék a tömeges iskolamulasztások megszüntetése ügyében. Hogy kérelmük hatasabb legyen, a «Sopron róm. kath. Néptanítóegyesület»-et is megkerített, forduljon hasonló értelemben a közigazg. bizottsághoz. Közgyűlésünk ezt el is határozta, de a kérvény megfogalmazásával a választmányt bízta meg. És pedig nem avval bízta meg, hogy «tanulmányozza a kérdést», hanem avval, hogy a loesmándiak indokolásaik részleteit áttanulmányozván, szintén forduljon a közigazg. bizottsághoz. A «Sopron róm. kath. Néptanítóegyesület» tagjainak, iskolamulasztás tekintetében, hála Isten, kevés okuk van panasza. Midőn egyesületünk a loesmándiak kérelmét támogatja, bizony nem fog saját rendezettebb viszonyaira hivatkozni, hanem azokéra, akik panaszkodnak. Annira világos dolog ez, hogy esodálva tapasztaltuk e tekintetben a N. I. referálójának rövidlátását. Azaz inkább rosszakaratú. Mert lássuk csak, mit mond tovább: «Természetes... azok ellen az iskolászéki elnökök ellen, akik tanítók kimutatásait már csak azért is megpreparálják, hogy föltötte való papi hatalmukat itogtassák, a püspöki biztos úr ellenőrzése mellett gyűlésező egyesület mit sem tehetett. (A N. I. e mondása olyan elavult frázisokkal van tele, melyek még a bakából, kicsapott deakból, tehénpasztorból tanítóra vedlett s régen feledésbe ment szomorú alakok kérszakából származnak.) Mégis elég őszintén hozzáteszi: «Ezt azonban mi mondjuk, nincs benne a jegyzőkönyvben». Hát mi jögon mondják ezt? Honnan veszik az alapot ily gyanúsításra? Hát a N. I. csak ilyen gyámóltalan gardának nyilvánítja a felekezeti tanítószöget? Ennyi becsüléssel van férfiaságunk és tanítói önértetünk iránt? Szomorú dolog, hogy a tanítók védelmét hangoztató lap szerkesztősege ugyan-csak a tanítókról ilyeneket mer közölni. Tény az, hogy a «Sopron róm. kath. Néptanítóegyesület» tagjai a papsággal nem csak békes, hanem igazán barátságos egyetértésben munkálkodnak, másrészt a püspöki biztos jelenlétében is csak meggyőződésük szerint beszélnek, nem pedig férfiatlan meghunyászkodással. Ez kitűnik abból is, hogy mikor a tervezett «Diák-Otthon» támogatását tárgyalták és a püspöki biztos ellene foglalt állást, akárhányan akadtak, akik a püspöki biztos érvelési ellenfölszóalattak s majdnem órahosszat tartó vita után ment határozatba, hogy annak eldöntésig, részesülnek-e ott és miféle vallásérkölesi nevelésben fiaink: a közgyűlés várakozó álláspontra helyezkedett. Az pedig elég világos dolog, hogy katolikus tanító olyan helyre adja fiát, hol nem valami hazafiatlan és vallástalan honfi gondja örködik felette. Mert fájdalom, van ám ilyen is, de a N. I. persze még ilyennek nem hallotta hírét. Hát tán hazafiaságot, Isten tanítását csepegettette tanítványai szívébe a szocialista gróf szocialistább tanítója? Vagy micsoda vallásérkölesi szellemből eredt a Ferenc József háza ifjúságának botránya, mely az Eötvös-alap közgyűlésen oly vihart okozott? (Szerkesztő úr már elfelejtette, hogy ki védte őket a kellő eréllyel fellépő többséggel szemben?) Midőn a «Sopron róm. kath. N.» kimondta, hogy az iskolában lépten-nyomon hangoztassa: Van Isten; a többséget tisztelni kell; a tulajdon nem lopás stb., úgy cselekedt, mint a modern orvos. Mert az orvosi tudománynak manap az a főgondja, hogy a testet erőssé, ellenállóvá és betegségek iránt kevésbé fogékonyvá nevelje, tehát a bajt megelőzze. Mi is meg akarjuk előzni a szociáldemokrata tanok romboló hatását. Kis jóakarattal mellett talán most már ezt a határozatunkat is megérti a N. I. És most csak

még egy kérdést: Arravaló a lap, hogy a tanítókról csak rosszat mondjon? Hát pl. azt mért nem említette meg, miféle pályatételekre fordítjuk a papi adományt. Talán hitoktatói vagy felekezeti kérdések tárgyalására? A legutóbbi évek teteleit említem csak: A közlekedő edények és azok alkalmazása a mindennapi életben. Gyakorl. tanítás természettanból a VI. osztályban. (1910.) Hogyan készítsük elő a III. osztály tanulóit az ősszel rendezendő kirándulásra és hogyan beszéljük meg e kirándulást a rákövetkező földrajzórán? (1909.) Hogyan óvjuk gyermekeink egészségét az iskolában? (1908.) Olvasmánytárgyalás németajkú gyermekekkel a III. osztályban. (1907.) Melyek a természetes fegyverek eszközei? (1906.) Hát hány egyesület foglalkozik évről-évre ily életrevaló tetelekkel? Vagy mért nem beszél a N. I. arról, hogy az egyesület könyvtára örvendtes fejlődésnek indult s hogy miféle legújabb munkákat szerzett be. Ahány modern tanügyi kérdés van, mindre talál tájékoztatót. Gyermekepsychológia; Wessely; A modern pedagógia; Kelemen; Jó magyarság; ifjúsági egyesületek, iparostanoncokról, slódról, gazd. ism. iskoláról, nem problémáról, énekkottatásról, gyermekjátékokról stb. stb-ről találunk benne új munkákat. Azonkívül ott vannak Eötvös összes munkái, melyek a tanítókháza javára jövedelmeztek, sőt, ezt tán a N. I. el sem hiszi rólunk, ott vannak a legújabb művek mind. (Pedig nyomtatott jegyzőkönyvünkben olvashatta könyvtárunk teljes jegyzékét is.) Hát nem jól van ez így, tisztelt N. I.! Beesüljük meg a tanítósgot és annak működését, hadd emelkedjék a tanító tekintély! Félre a rosszakaratú gúnyolódással! És különösen becsülje meg a tanítósgot a Nemzeti Iskola is, mert különben senkit sem sikerül többé felülmúlnia avval a nagyhangzású jelszóval, hogy ő a tanítósg érdekeit védi. De hátia indokolt volt mégis az ő támadása? Hátia az izgatta, hogy egyesületünk címében ott diszlik a «róm. kath.» jelző és hogy elhökünk így köszönt: «Dicsérettessék a Jézus Krisztus!» *Káth József* tanító, mint a «Sopronvidéki róm. kath. Néptanítóegyesület» főjegyzője.

IRODALOM.

A keresztény nevelő irányelvei. *Barelle József S. J. nyomán Czauer Géza S. J. Budapest, Szent-István-Társulat 1910. 12.-ra. 30 l. Ára 32 fillér.* Sokat felélelő kérdésnek rövid összefoglalása; a nevelők legtöbb mintaképének, az isteni Üdvözítőnek nevelési elvei gyöngysorba fűzve; útmutató, mely könnyű szerrel tájékoztat egy egész világnézet szövevényes útjain; könnyen kezelhető hű tükör, mely megmutatja a nevelő terdeségeit, emberi hibáit is, hogy csekély reflexió helyrehozza, kiselejtezze azokat — ez jelen füzetke rövid jellemzése. De ugyanez kiváló ember legyen, szakképzett is, tapasztalt is, ki arra tart igényt, hogy nagy kérdés velős összefoglalását kezéből elfogadjuk. Ez a művecske megnyugtát e tekintetben. Barelle S. J. műve hosszú nevelő pálya alkonyán keletkezett; tehát hosszú eszmélés, hosszú gyakorlat leszűrődése. A francia eredeti csakhamar megjelent Huber német fordításában, majd a múlt évben Bötsch Arnó átdolgozásában. Ez az átdolgozás most 2-ik és 3-ik kiadásban jelenik meg 3—3 ezer példányban s a magyar sajtóban is előnyös fogadtatásban részesült, főleg a M. Középiskolában. Első magyar átdolgozását ezennel Czauer G. bocsátja a magyar nevelők, tanárok, tanítók... rendelkezésére. A füzetnek erősen kidomborodó gyakorlati jellege van. E tekintetben kiváló figyelemre méltó függelék: «Egy fontos félóra a nevelő napirendjében», mely rendkívüli lélekismereti és nevelési tapasztalatok kincstárához adja meg a kulcsot. Magyarsága gördülékény, kikerekített. Ha a füzetke további kiadásokat érne, a szemnek volna némi kívánni valója. Tünjön el az a néhány értelemzavaró sajtóhiba, kihagyás és tünjön fel a művecske tagozódása: a bevezető gondolatok, az aforizmaszerűen egymás mellé helyezett húsz vezérgondolat (pl. csillagok által vagy a folyó számnak a

középre való, feltünőbb nyomása által). Ugyanez áll a függelékéről is. A művecskét melegen ajánljuk.

Dr. Szentgyörgyi Jordán Károly: Márciusi ibolyák. Imák és elmélkedések szent József tiszteletére. Budapest, 1909. (Stephanum-nyomda.) Ára 2 kor. 50 fillér. — Már negyedik ízben adja kezünkbe szerző e kis könyvet, mely szent József dicsőségét hirdeti, mely azt akarja, hogy szent József tisztelete mindenütt visszhangozzék, hogy szeretet töltse be minden szívet az iránt, akit az egyház feje az egész katolikus világ fővédőjének, pártfogójának nyilvánított. Minden megvan e kis könyvben, ami szent József tiszteletére buzdíthat, amennyiben sok jeles szerző nyomán nemcsak a legszébb imádságokat adja ajkunkra, hanem bő táplálékot is nyújt a jámbor lelkeknek az elmélkedésre. A szerző valóban remekelt e könyv összeállításában. Nagyon ajánljuk azt szives olvasóinknak.

A véredényelmeszesedés és kezelése. Elsőrendű orvosi kutatók nyomán a nép számára írta *dr. Zelenyák J.* Budapest, 1910. 59 o. Ára 1 kor. Kapható a szerzőnél Lékéren (Bars megyében) s a Szent-István-Társulatnál. Szokatlan jelenség, hogy lelkes orvosi kérdésekkel foglalkozik, de szakemberek is nagy elismeréssel szölkézik Zelenyák dr. ezen kis füzetéről, amely tényleg érdekesebben és szakavatottan van megírva, világos képet nyújt e divatos és rettegett betegség mibenlétéről, okairól, az ételben és italban való mértékletlenségről, dohányzásról, az alkalmazandó óvrendszabályokról, kezeléséről (villamosság, szivmasszage, légkúra, testgyakorlat stb.). Főérdeme abban van, hogy enyhíti a véredényelmeszesedéstől való szinte babonás félelmet, másrészt, hogy egészséges, egyszerű, természetes életmódra sarkall, valóságos egészségtan rövid, élvezetes alakban.

Katholikus Szemle. A Szent-István-Társulat megbízásából szerkeszti *Mihályfi Ákos dr.* egyetemi tanár. A februári füzet most jelent meg a következő tartalommal: *Bernhard Zsigmond S. J.*: A hit és tudás viszonya. *Első közlemény.* *Justus*: A Ferrer-ügy aktái. *Polgár Iván dr.*: Vasuti politikánk fontos kérdése Dalmáciában. *Toma István*: Névtelen szenvedések Elbeszélés. *Kiss Albin dr.*: Egy becses munka. *Vértesy Gyula*: Az ő sirjánál. Költemény. *Patyi István*: Kisded otthonunkban. Költemény. *b. j.*: Színházi szemle. *gd.*: Folyóiratok szemléje. A tartalmas füzetet gazdag kritikai rovat zárja be. A Katholikus Szemle a Szent-István-Társulat rendes tagjai a tagilletmény része gyanánt kapják; nemtagoknak előfizetési ára egy évre 10 korona. Előfizetések, valamint a tagságra való jelentkezések nem a szerkesztő nevére, hanem a *Szent-István-Társulat igazgatóságához* (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) címzendők, ugyanide kérjük küldeni a netáni reklamációkat is.

Színjátékok március 15-ikére. *Pásztor Józsefnek*, az ismert írónak két egyfelvonásos színjátéka jelent meg, mely iskoláknak, önképzőköröknek, társasköröknek, rendkívül alkalmas arra, hogy március 15-ikét lendületesebben ünnepelhessék meg. Az egyik füzet címe «*Március 15.*», mely már a negyedik kiadását érte meg s az egész országban ismeretes. A másik füzet címe «*A szabadság ünnepe*», mely iskolai célokra különösen alkalmas. Oktató módon magyarázza március 15-ikének jelentőségét, egyúttal ismerteti a márciusi eseményeket. A füzetek ára egyenként 90 fillér postai küldéssel. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, I., Kemezes-u. 8.

VEGYESEK.

Az Eötvös-alap ünnepe és közgyűlése. Az Eötvös-alap ez évben is szokásos benső kegyelettel ülte meg hazánk első közoktatásügyi miniszterének, báró Eötvös Józsefnek emlékét halálának évfordulóján, február 2-án. Az emlékünnepélyt a pedagógiai ifjúság éneke nyitotta meg. *Rákos János* elnök szép beszédben méltatta az ünnepély jelentőségét, majd *Ember János* győri kir. tanfelügyelő értekezését olvasták fel Eötvös demokráciájáról. Értekező a nagy tudós és író műveiből

bizonyította, hogy Eötvös nem a lármás, hanem a sző igaz értelmében vett demokráciának volt a híve. Ő ezen eszmét az általános népműveltségnek vallásos és nemzeti szellemben való emelésével kívánta megvalósítani. Az ünnepélyt a Szózat hangjai zárták be. Utánna az Eötvös-alap országos egyesülete tartotta közgyűlését. Ezt az egyesületet még mindig a vezetők belső vizsgálódása sorvasztja. A közgyűlés is arról tett bizonyosságot, hogy a tanítósnak ezt a szépmúltú és anyagiilag tekintélyes humanus intézményét szerencsésebb, tapasztalatosabb kezek vezetésére kellene bízni. Az intézmény megalapítói és támogatóinak régi gárdája fájóan látja, hogy úgy a budapesti Ferenc József Tanítók Háza, mint a kolozsvári Tanítók Háza ügyeit évről-évre fokozódó nyugtalansággal tárgyalja a közgyűlés. Méltányolnunk kell a vezetőség lelkiismeretes buzgalmat, viszont a vezetőségnek több könnyedséggel és kevesebb hatalmi törekvésekkel kellene intéznie az ügyeket. Mi úgy látjuk tehát, hogy a bajok forrása ezekben van. Székely Károly titkár jelentésében beszámol az Eötvös-alap két főiskolai internátusáról és kiemelte, hogy a múlt évben is hathatósan segítette gyámoltjait. Az alapnak a múlt év végén 667.183 korona 50 fillér vagyona volt. Az alapnak ez idő szerint 10.901 tagja van. A zárószámadásokat Rác József ellenőr terjesztette elő. Józsa Mihály, a volt gondnok, a zárószámadás néhány tételét kifogásolta, amit a megjelent közgyűlési tagok egy része igazoltt kifakadással kísért. A kifogásolt zárószámadási tételekhez Vas József, Gergely István, Révhegyi Iván, Messziényi József és mások szólottak hozzá. Rác József ellenőr felvilágosításai után a közgyűlés az elnökség kívánságára a kifogásolt tételek megvizsgálására egy Józsa Mihály, Sturcz György és Mousson István tagokból álló bizottságot küldött ki. A közgyűlés azután tudomásul vette a számadást és a számtartóknak, valamint a gondnoknak és az elnökségnek a felmentvényt megadta. A jövő évi költségvetés tárgyalásánál nagy vita indult meg a költségvetésbe beállított fogalmazói és könyvelői állások szervezése miatt. Az ellenzék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közgyűlés csak elfogadhatja az új állások szervezését mindaddig, amíg az elnökség az alapszabályok módosításával az állások szervezését tényleg végre nem hajtja. E kérdéshez Józsa Dániel szolt hozzá, aki a választmánynak ezt a határozatát a közgyűléshez felebbezte meg, továbbá Minke Béla, aki az alapszabályokhoz való merev ragaszkodást követelte. A gyűlés Minke Béla előterjesztéséhez hozzájárult azzal a módosítással, hogy a segédmunkaerők beállítására az elnökség felhatalmazást nyerjen mindaddig, amíg az állások szervezését az alapszabályoknál is megállapítják. Ugy az Eötvös-alap, mint a két ház költségvetését a közgyűlés elfogadta. Bejelentette ezután az elnök Ujváry Béla lemondását az elnöki állásról, amit a közgyűlés tudomásul vett. Rákos István alelnök lemondását a közgyűlés nem vette tudomásul, hanem nagy lelkesedéssel kérte Rákost lemondásának visszavonására. Rákos a közgyűlés óhajának eleget téve, lemondását visszavonta. Székely Károly titkár lemondását sem fogadta el a közgyűlés. Az ülés Minke Béla és Sturcz György felszólalása után véget ért.

Az Orsz. Kath. Magyar Iskolaegyesülethez (Budapest, VIII. Szentkirályi-u. 28.) az utóbbi napokban a következő adományok érkeztek: dr. Mayer Béla püspök (Zombor) 100 kor., Hukk György plébános (Igal) 2 kor., dr. Bayer Dezső gyógyszerész (Budapest) 50 kor., Zundl Péter (Kaloesa) 2 kor., Saly Dezső törvényszéki bíró (Budapest) 1 kor., Budapesti belvárosi ferencrendi zárda 25 kor., Butykov Antal (Budapest) 1 kor., Iovag Almásy Jenő (Budapest) 1 kor., dr. Várady L. Árpád (Budapest) 2 kor., Guzsánitz Vilmos főtanfelügyelő (Esztergom) 10 kor., Aesay Ferenc igazgató (Győr) 2 kor., dr. Révay Tibor érseki titkár (Kaloesa) 2 kor., dr. Walter Gyula (Budapest) 1 kor., Wajdits Gyula főtanfelügyelő (Pécs) 25 kor., Aubermann Miklós szerkesztő (Budapest) 1 kor.

Felelős szerkesztő: Ember Károly.

Kérelem! Zavarok és késedelmek elkerülése végett minden hirdetésre vonatkozó levelet a kiadóhivatal címére — nem szerkesztőség — kérünk küldeni.

PÁLYÁZATOK.

Pályátétel. A Tapoleza-Balaton-Füred vidéki róm. katolikus tanítói-kör választmánya a következő tételt tűzte ki: *Az általános ismétlőiskola célja, fontossága és haszna.* Pályadíj I. 30 kor., II. 20 kor., III. 10 kor. Csak a kör tagjai pályázhatnak. A kidolgozás két ívnl több nem lehet. A jelgével ellátott munkák *Tormassy József* kántortanítóhoz (Badaacsony-Tomaj) küldendők április hó 1-éig. 136 1—1

Esztergomi érseki megye.

Bankai (Pöstyén mellett) főkegyházi magyar-tótannyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra és többféle címen az engedélyezett államségéllyel 1000 korona. Kántori próba és választás *február 17-én* d. e. 10 órakor. Kérvények a bankai (u. p. Pöstyén) iskolaszékhöz küldendők. 154 1—2

Pozsony-rohrbachi róm. kath. iskola kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: 1908. évi javadalmi jegyzőkönyv szerint — kétszobás lakás és tartozékain kívül — 1089 kor. 48 fillér. Ebből készpénzben a községtől 639 kor., a többi földjövedelem, párber, fajárandóság stb. címen van vezetve. A kérvények benyújtási határideje *február 21.*, másnap választás. Személyes megjelenés megkívántatik. *Iskolaszéki elnök.* 146 1—2

Unini róm. kath. egyház tót-magyar iskolai állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: 1908. évi javadalmi jegyzőkönyv szerint — kétszobás lakás és tartozékain kívül — 1089 kor. 48 fillér. Ebből készpénzben a községtől 639 kor., a többi földjövedelem, párber, fajárandóság stb. címen van vezetve. A kérvények benyújtási határideje *február 21.*, másnap választás. Személyes megjelenés megkívántatik. *Iskolaszéki elnök.* 146 1—2

Radimói főkegyházi tót-magyar nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra, istálló, pince és többféle címen 1000 korona. Kántori próba és választás *február 30-ig* tűzetik ki. Kérvények Unini iskolaszékhöz, *Hornáček Pál* plébánoshoz küldendők per Holies. 150 1—1

Radimói főkegyházi tót-magyar nyelvű róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdették. Javadalmazása: két szoba, konyha, kamra, istálló, pince, szérű, ól és többféle címen 1000 kor. Pályázók folyamodványokat küldjék *Hornáček Pál* plébános, radimói iskolaszékhöz. Unin, Nyitra m. per Holies. 149 1—1

Bankeszi-i (Nyitra m.) róm. kath. osztálytanítói állásra *február 10-ig* pályázat hirdették. Fizetése kertületmennyel 1020 kor. s egy butozott szoba. Tanítónok is pályázhatnak. Tannyelv magyar, de a tót nyelv tudása előny. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszéki elnök.* 124 2—2

Alsóbágyoni (Hont m., u. p. Csábrágyvarhók) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdet az iskolaszék. Fizetés ezer koronán felül államségéllyel. Személyes megjelenést kérünk. Új iskola és új lakás, az új törvény szerint készen lesz tavaszkor. A választás *február 14-én.* Más felvilágosítást szivesen ad az alulirt. *Művelek Boldizsár* iskolaszéki elnök. 137 1—1

Podhrad (Nyitra m.) A «Nepnevelő» folyó évi 2. számában megjelent pályázat, *február hó 20.* határidő kitűzése mellett megújítottatik. 159 1—1

Egri érseki megye.

Sarudon (Heves m.) a III-ik tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Javadalom: lakás minden tartozékával, 800 kor. a községtől; 137 kor. államségély, 3 magyar hold szántóföld; adók, vizszabályozási költség, munkáltatás a tanítót terhelik; 20 kor. kertpótlék. Kötelesek: egy kijelölt mindennapi osztály vezetése és tanítása; az általános ismétlő fiúosztály díjtalan tanítása; a gyermekek templomba-körmenetekre való vezetése

és rájuk felügyelet. Pályázhatnak férfiak, nők. Kérvényekhez csatolandók, oklevél, működési, családi állapotról szóló bizonyítványok. A kántorságban jártasság igazolása előnyt biztosít. Kérvények *február 17-ig* főt. *Ujhelyi Lajos* plébános úrhoz címzendők. *Papp Vilmos* iskolaszéki jegyző. 141 1—1

Gemzei (Szabolcs m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Javadalma: 1. Két szoba, konyha, kamra, melléképületek, 400 öl házikert. 2. 19 kat. hold 1478 öl szántóföld. 3. Államsegély 518 kor. A megválasztott kántortanító részére még 200 kor. államsegély fog keretni. 5. Tandijból és ismétlőiskolák oktatásáért 60 kor. 6. Párber, stóla pénzértéke 68 kor. 7. Egyházmegyei segély 84 kor. Kötelességei: az I—VI. osztályú és ismétlőiskolák tanulók vallásérkölesés és hazafias nevelése és tanítása s az összes kántori teendők végzése. Kellően felszerelt kérvények *február 16-ig* a gemzei róm. kath. plébániái hivatal címére küldendők. A választás február hó 17-én fog megtörténni, melyre az énekpróba megjelése végett személyes megjelenés kívántatik. Az állás a választásnak egyházbizottsági megbeszélése után azonnal elfoglalandó. Gemze u. p. Gyüre (Szabolcs m.) Vasútállomás Gyüre vagy Kisvárdá. *Lucze Béla*, róm. kath. lelkész. 140 1—1

A «Népnevelő» 1910. évi harmadik számában hirdett pályázat a **görögszállási** uradalmi tanítói állásra meghosszabbítottatik. 161 1—1

Csanádi egyházmegye.

A krassovai plébániához tartozó **nermethi** róm. kath. oszlatlan népiskolánál megüresedett kántortanítói (tanítónői) állásra pályázat hirdettek. Javadalma természetbeni járulékokkal és államsegéllyel együtt 1000 kor., szabad lakás kerttel. Tanítási nyelv magyar-horvát, vagy bármely szláv nyelv. Pályázók köteles mindennapi és ismétlőiskolát tartani, temetéseket végezni. Határidő *február 10.* Krassova (Krassó-Szörény megye), *Pakos Emánuel*, iskolaszéki elnök. 134 1—1

Győri püspöki megye.

Nyugdíjazás folytán megüresedett **magyarkereszturi** (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdert az iskolaszék. Javadalmazás megfelelő lakás és 937 öl házikerten kívül díjlevél szerint megállapított földék jövedelme készpénz, termények és államsegélyből áll, mely a javadalmi jegyzőkönyv szerint 1000 koronával van értékelve. Szerződési feltételek az iskolaszéki elnökségnél megtekinthetők, ahova a kérvények küldendők. Személyesen próbálkozók közül a választás február 21-én d. e. 9 órakor lesz. *Malonyay Mihály* esp.-pléb., isksz. elnök. 147 1—1

A **rábacsécsényi** községi iskolához osztálytanítói állásra pályázat hirdettek. Fizesése államsegélyből 900 kor., községi pénztárból 100 kor. Lakás két szoba és konyhából áll. Továbbá 300 öl kert. A választás *február 12-én* lesz. A kérvények az iskolaszék címére küldendők. Rábacsécsény, Győr m. 160 1—1

Kassai egyházmegye.

Szécskeresztur (Zemplén m.) róm. kath. tanítói állomásra pályázat hirdettek. Fizesés a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1908. évi 37.868. számú rendelete folytán az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján rendezve van. Hitközségtől: tandij, iskolaadó, 2800 öl szántóföld évi bérösszege s egyéb címén összesen 628 kor. Államsegélyből: 372 kor. s esetleges korpótlak. Ezen kívül természetben törvénynek megfelelő lakás kerttel. Kötelessége az oszlatlan vegyes I—VI. oszt. és az ismétlő tanköteleseket tanítani, vasárnap és ünnepnapokon a délutáni istentiszteletet orgonakísérettel elvégezni. Pályázati határidő *február 15.* A kellőleg felszerelt pályázati kérvények *Dörner Károly*, érđ. esp.-plébánoshoz intézendők Nagyzarra. 152 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **harczi** (Tolna m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek *február 15-ig*. Jövedelme: 1. 190 pár

után páronként 1/2 p. mérő kétszeres buza. 2. Készpénzfizesés a községtől 92 kor. 40 fillér. 3. Ismétlő-oktatásért 50 kor. 40 fillér. 4. 8 kat. hold 319 öl első minőségű szántóföld, melyből 3 hold megmunkálása fejében fizet a község 45 koronát. 5. 5 méteről kemény hasábfá, melyből az iskola is fűtetik. 6. Stóla 30 kor. 7. Ostyasütésért 10 kor. Vagy a hitközség fizet 1400 kor. készpénzt és ad 5 méteről kemény hasábfát, melyből az iskola is fűtetik: ha a megválasztott ezt az utóbbi fizetési módozatot óhajtja. Lakás: két szoba, két konyha a szükséges mellékhelyiségekkel. Kötelessége egy hatosztályú iskolát vezetni, a kántoriakat naponként végezni, a gyermekeket templomba vezetni. Tannyelv magyar. Énekpróba és választás február 15-én délelőtt 10 órakor lesz, mely után az állás azonnal elfoglalandó. A folyamodványok az iskolaszékhez Harez (u. p. Sióagárd, Tolna m.) küldendők. 144 1—1

Dinnyeberkii (Baranya m.) kántortanítói magyar tannyelvű állomásra *február 21-ig* pályázat hirdettek. Tanítói: 660 kor. havi utólagos részletben, államsegély 147 kor., 5 öl betfa, kert. Kántori: szántóföldek, rét. Kétszobás lakás, külön gazdasági épület. Orgonán-harmóniumon jártasság szükséges. Folyamodványok házassági levéllel plébániára Bükkösd küldendők. 143 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A **szomolnoki** róm. kath. kincstári iskolánál megüresedett tanítónői állásra *február végéig* pályázat hirdettek. Jövedelem egyezer korona készpénz, természetben lakás vagy háromszáz korona lakbér. Kötelmei a leányiskola mindennapi tankötelesek IV—VI. osztályainak és az ismétlősök önálló vezetése és kézimunka tanítás. Folyamodványok a nagymélt. földmívelésügyi miniszterhez címezve a szomolnoki (Szepes m.) róm. kath. iskolaszékhez nyújtandók be. 133 2—2

F. év 4. számában hirdetett **pelsőcei** (Gömör m.) kántortanítói pályázat folyamodóhiány miatt, *február 20-ig* meghosszabbítottatik. Pályázatok róm. kath. plébániahivatal Pelsőcz küldendők. 162 1—1

Szepesi püspöki megye.

A **szepesjánosfalvai** róm. kath. kántortanítói állomásra *február 28-ára* pályázat hirdettek. Az állomás jövedelme: I. Tanítói: 1. Szepesjánosfalva község részéről 96 kor. 2. Tandij fejében 6 kor. 3. 2 hold 179 négyszögöl szántóföld haszonélvezete 10 kor. 44 fillér. 4. 11 p. mérő rozs 67 kor. 48 fillér. 5. 11 p. mérő zab 39 kor. 13 fillér. 6. 5 öl tűzifa a tanító használatára 40 kor. (Az iskolafűtésre 3 öl tűzifa.) Az összes fát a község szállítja. 7. Állami segély 524 kor. 8. A mahálfalvai és esontfalvi iskolásktól tandij címén 20 kor. II. Kántori: 1. A szepesjánosfalvai templom pénztárból 160 kor. 2. Stóla 10 kor. 3. 2 hold szántóföld haszonélvezete 9 kor. 4. Mint esontfalvi kántor — míg ezt az állást betölti — kántori szolgálatért 60 kor. 5. Csontfalvi és mahálfalvai stóla 8 kor. 9. Szabad lakás. Pályázók kellően felszerelt kérvényeiket a szepesjánosfalvai róm. kath. iskolaszékre címezve főt. *Csurják Lajos* szepesvéghelyi esperes-plébános úrhoz, mint ker. tanfelügyelőhöz küldjék be. *Iskolaszék*. 139 1—1

A **szentmindszenti** (Szepes m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *február 26-ig* pályázat hirdettek. Jövedelem: készpénzfizesés a hitközségtől 60 kor., tandijból 123 kor. 20 fillér. A templom pénztárából 20 kor., körülbelül 160 kor. stóla. Ingatlanok hozadékának értéke 30 kor., 3 db. szarvasmarha legeltetési joga átlagos értékben 30 kor., 20 pozs. mérő rozs 120 kor., 20 pozs. mérő árpa 112 kor., 52 pozs. mérő zab 208 kor. becserkében, 8 öl puba tűzifa saját használatára hazaszállítva 96 kor. értékben. Megfelelő lakás gazdasági épületekkel és kert. Kötelessége az összes kántori teendőket végezni, a III—VI. osztályt vezetni. A tót nyelv ismerete szükséges. A személyes megjelenés előnyös. Az állás azonnal elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények az iskolaszékhez címezve, főt. *Kubaszák*

Antal esperes-plébános és ker. tanfelügyelőhöz Szepesgyörke, u. p. Újterebes küldendők. 153 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

A **bánokszentgyörgyi** (Zala m.) községi iskolaszék a harmadik tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése tandíjból 200 korona, államszegélyből 800 korona, kertilletmény 20 korona és egy butorozatlan szobából álló lakás természetben. Amennyiben a tanító a kántoriakban segítkezik, ezért a kántortanítótól egyezség szerinti díjazásban részesül. Kérvények *február 1-ig* iskolaszéki elnökhöz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 129 2—2

A **baksafalvai** róm. kath. iskolánál a III. tanítói állásra pályázat hirdetik *február 12-ig*. Fizetés a hitközségtől évi 100 kor., államszegély 900 kor., kertilletmény 20 korona. Lakása ideiglenesen bérházban, míg f. évi szept. hóig az új épület elkészül. Tanítja az I. osztályt. Pályázhatnak oly férfi és nőtanítók kik a német nyelvet is jól bírják. Személyesen jelentkezőknek előny. A kérvények az iskolaszék címére küldendők. Baksafalvára, u. p. Szentelek. Vas m. stb. *Czadilek Henrik* isk. széki jegyző. 138 1—1

Kenyeri kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: megfelelő lakás az iskolaépületben, kert, szántóföld, karegabona, tűzifa stb. mintegy 1600 kor. értékben. Választás *február 15-én*. Ugyanaz alkalommal esetleg osztálytanító is választatik 1000 kor. jövedelemmel. Az állás azonnal elfoglalandó. Dr. *Markovits Arnold* plébános. 148 1—1

A **pinkocsi** (Djhegyi pléb. főközsége) róm. kath. iskolaszék beteg kántortanítója nyugdíjának elintézési idejére helyettesítői állásra pályázatot hirdet. Fizetése évi 1000 kor. a hitközség pénztárából. A nyugdíj-ügy elintézése után, ha kielégítő eredménnyel működik, megválasztatik kántortanítóvá. A kántortanítói állás évi jövedelme a javadalmi jegyzőkönyv szerint kitesz 1288 kor. 64 fillert. Pályázati határidő *február 15.* Ugyanaznap választás. Képesítéssel bírjon. Kántoriakban jártas legyen. Az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények *Ostoyics József* iskolaszéki elnök címére küldendők Újhegyre, Vas m. p. Pusztaszentmihály. 151 1—2

Váci egyházmegye.

Szarvasgede főközségben lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra február-junius hónapokra segédtanító kerestetik. Kötelessége: összes kántori és tanítói teendők elvégzése. Javadalmazása: a kántortanítói lakás, havi 80 korona és kántori stóla. Az állomás azonnal elfoglalandó. Okmányokkal felszerelt és iskolaszékhez intézett pályázatok **Jobbágyiba** (Nógrád megyei **Bösz Emil** plébánoshoz küldendők. 135 1—3

Keszeg (Nógrád m.) községben magyarajku róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: természetbeni lakás, kertilletmény, 1000 korona havi előleges részletekben, 6 öl. tűzifa, stóla. Kötelességeit díjvel szabályozza. Választás február 14-én. A kérvények a nézsai plébánosnak küldendők. *Smeringa József* plébános, iskolaszéki elnök. 158 1—1

Róm. kath. elemi leányiskolához helyettes tanító-nőt keresek *február 15-éig*, év végéig. Fizetés havi 30 kor. és teljes ellátás. Pályázatok *Gáldy Margit* Baják (Nógrád m.) küldendők. 163 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **pulai** (Zala m.) kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem: lakás, két szoba, konyha, pince, mellékhelyisékekkel. 5 kat. hold 119 □ öl szántóföld, 1 kat. hold 34 □ öl rét haszonbeesértéke 177 kor. Munkabér címén 100 kor. Lélekgabona 70-nél több pár után, fél pozsonyi mérő rozs 210 kor. Lélekpénz ugyanannyi pár után, páronként 42 fillér 29 40 kor., 27 méter tűzifa 90 kor. Legeltelési jog 20 kor. Tandíjból 56 kor. Ismétlőiskolák tanításáért 12 kor. Stóla 10 kor. Államszegély előzőleg is már rendszeren utaltatott, de végleg-

sitve még nincs. Német nyelv tudása megkívántatik. Választás *március 1-én* történik. Személyes megjelenés előnyben részesül. A pályázók kérvényeiket *Paulics János* esperes címére Zalapetend, u. p. Kaposcs küldjék. 157 1—4

Tapsonyban (Somogy m.) a róm. kath. iskolaszék egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése: hitközségtől és államszegélyből 1000 kor., egyszobás lakás fűtés, tisztogatással. Kötelességei: egy tanteremben tanítani, vasárnap, ünnepnap és hétköznapokon az iskolásokat templomba vezetni, ott rájuk felügyelni és a kántoriakban segítkezeni. Csak okleveles nőtlen férfi-tanítók pályázhatnak. Okmányokat vissza nem küldünk. Határidő *február 12.* Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázatok iskolaszéki elnökhöz címzendők. 142 1—1

Kath. magyar-tót teljesen képzett nős kántortanító állást keres. Cím: «Helyettes tanító» Ujfalu u. p. Oléc, (Tórontál m.) 155 1—2

Azonnali belépésre gyakorlott jó bizonyítványokkal okl. tanító, a gazd. iskolát is elvégezte, orgonál, segéd, helyettes, nevelő vagy pusztára ajánkozik. Szíves leveleket róm. kath. tanító címen várom Jászberény, Szelei-út 2. szám. 112 3—3

Zenében jártas helyettes tanítót keresek négy hónapra Alpár pusztára. Fizetése havi 95 korona és egyszobás lakás. *Reith Mihály* Ujfutak. 115 2—2

**Stampay Miklós áll. tanító
KÖSZÖNTŐ-KÖNYVECSKÉJE**

20 fillér. 12 darab előre fizetve 2 koronaért franco kapható.
Nógrádmarecalon. 1026 10—12

NÉPTANÍTÓK LAPJA

nem jelent meg, de a következő zeneművek megjelentek!

- Orgonára, harmoniumra: **Lengyel:** Orgonátár 2.00. Magyar népdalok (harmoniumra) 3.00. **Bazár:** Práldiumok 5.00.
- Kontor:** Dallamos práldiumok 5.00. **Diebold:** A kath. orgonista a nagymisén és requiemén 2.60. **Stern:** 96 remek előjáték 3.60. **Volckmar:** 6 himnői prál. 1.20. **Kontor:** Huzánk Nagyszassonya (10. Márta dal) 3.00. Bach-album, 72 nehéz org. db. 3.00. Hesse-album, 77 hosszú remek elő- és utójáték 3.60. **Rinck:** Elő- és utójátékok 2.40. **Nemesovits:** 6 himnői práld. 1.20. **Körner:** Gyakorl. orgonasz. 3.00. **Alte Meister des Orgelspiels** 3.00. **Bach és Hesse:** Könnyű práldiumai 2.40. **Liszt:** Orgonaszerezmények 2.40. **Schneider:** Pädáltanulmányok 1.80. **Jansen:** Harm.-album (100 átirat) 2.40. **Vilbach:** Harm. gyöngyei (80 átirat) 2.40. **Requiem:** 1 hangra org. kis. 2.00. Hallelu mise 1 hangra 2.00. **Arnold:** Könnyű mise 4 hangra (partitura és szolamók) 4.00. **Hiss:** Práfató org. kíséretel 2.00. **Zongorára:** Huber: 101 magyar dal 3.00. **Palotássy:** 101 magyar dal 3.00. **Behr:** Tánc-album 1.80. **Bolla:** Magy. dal-album (200 dal) 2.40. **Insuló** album (45 db) 1.80. **Weber:** Összes zong. szerzeményei 3.00. **Strauss:** Kezvelt táncok 1.20. **Hegedűre:** Bloch 101 népdal (cigányos) 3.00. **Kreutzer:** 42 Étűd 1.20. **Sarudi:** 100 magyar ferfikar 2.00. **Sztankó:** Dalgyűjtemény (népisk. számára) 100. **Könyvekrol** arjegyzek ingyen. Térképek et. bolti áron.

Arjegyzek ingyen. Arak koronaértékben.

BRICHTA E. könyv- és zeneműkereskedés.

== TÖRÖKBÁLINT. (Pestmegye) ==

Mindennemű hangszert:

cimbalmot, hegedűt, fu-
volát, grammophont,
zongorát stb. csekély
havi törlesztésre

szállít

NOWOTNÝ J. Budapest, VI. kerület,
Nagymező-utca 21. sz.

Kérjen hangszer-árjegyzéket.

41—II.

Iskolai jelmondat-táblák!

(II. kiadás.)

Az iskolákban való kifüggesztésre. Nagysága: 33—25 cm. A táblák nemzeti színűek. Minden mondat külön táblán van.

I. oszt. : Ne árulj! Mindened tisztán tartsd! Szeresd szüleidet! II. : Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra! Ne hazudj! Az egészség drága kincs. III. : Szeresd felebarátodat! Imádkozzál és dolgozzál! Segítsünk a szegényeknek! IV. : Szeresd hazádat! Legfőbb kincsünk a becsületünk. Amásét ne bántsd, a magadét ne hagyd! V. — VI. : Takarékoskodjál, de tősvény ne légy! Ha bajod van, ne csüggedj, ha szerensed ér, ne bízd el magadat! Az idő pénz. Bérmentes szállítással. 4 K 50 f.

Megrendelhetők:

TAKÁTS tanszer-műintézetben, Győr.

91 3—5

Ha azt akarja, hogy növendé-
két játékközben jussanak a szükséges szám-
tani ismeretekhez, akkor rendelje meg a
152.342.909. sz. a miniszt. engedélyezett

BODA-féle mechanikai számoló-szerkezetét.

Ára: 20-as körű 24 kor. 100-as körű, törtek szemléltető-
széhez 20 kartonnal, területszámítás szemléltetéséhez,
300 dem. táblával, mozgatható-méter szemléltetéssel,
60 drb. író- és 60 drb. nyomtatott betűvel, 9 jelző-plé-
hocskevel, utasítással együtt 40 kor. Tanterveknek ked-
vezmény! A törtek szemléltetői készüléke külön is
kapható, aki 3 koronát előre beküld bérmentve kapja:
Boda Béla tanítónál, Rigács (Zalamegye.)
Kérjen prospektust! 145—1. Kérjen prospektust!

Március 15-ikére

□ alkalmas iskolai színjátékok. □

Március 15. (Negyedik kiadás, ötödik ezer.) Hata-
sosan fejezi ki a márciusi ünnep
hangulatát. Ára 90 filler.

A szabadság ünnepe. Elemi vagy polgári
fiú és leányiskolák részé-
re. Oktató módon ismerteti a márciusi eseményeket s
magyarázza március 15-ikének jelentőségét. Ára 60 filler.

Az öreg honvéd. (Versben.) Költői jelenet. Ára
60 filler. A három füzet együtt
postai küldéssel 2 korona. Küldi **Pásztor József,** Buda-
pest, I., Kemenes-u. 8. sz. 92 3—5

A lelkes és tanító urak figyelmébe.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a tankötelesek
erkölcsi nevelése tárgyában nemrég valamennyi kir.
tanfelügyelőséghez körrendeletet intézett, melyben
vázolja az ifjúság körében lábrakapott erkölcsi baj-
okat, ezeknek iszonyú terjedését s felsorolja azon mó-
dotokat, melyek a baj megszüntetésére alkalmasak.
A többi közt megemlíti, hogy az erkölcsi színvonal
emelését nagyban előmozdíthatják a tanítók a hit-
oktatást teljesítő lelkészekkel karöltve, főleg azáltal,
ha a tankötelesek magaviseletét az iskolákon kívül
is igyekeznek figyelemmel kísérni s befolyásolni a szü-
löket oly irányban, hogy maguk is jó példával járjanak elő és
gyermeküket erkölcsös módon neveljék. A Magyar Római
Katholikus Hittanárók és Hitoktatók Egyesülete már
e rendelet előtt foglalkozott azon eszmével, mikép
lehetne a szülőket is a nevelés nagy munkájához meg-
nyerni, hogy ebben részt vegyenek vagy legalább ne
akadályozzák. E célból egy memorandumot adtak ki,
mely most hagyta el a sajtót. Ez a szöveg meleg han-
gon beszél a tanuló szülőihez, illetőleg helyetteseihez,
felhívja őket az együttes nevelés nagy munkájára, föl-
sorolja a családi nevelés hathatós eszközeit (jó példa,
vallásgyakorlatok teljesítése), de egyszersmind azon
akadályokat, melyeket a nevelés útjából eltávolítani
a szülők feladata. A memorandum ölesősága (egy drb
2 fill., 100 drb 1 K 50 fill.) lehetővé teszi annak orszá-
gos elterjedését, még pedig a népiskolák templomköte-
les osztályaiban, valamint az összes közép-, polgári- és
hasonló fokú iskolák valamennyi osztályaiban, később,
minthogy e szöveg a szülőknél marad, csak az első
osztályokban. Megrendelhető

a Szent-István-Társulat kiadóhivatalában,
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

1129—1

A nemi élet etikája = és pedagógiája. =

Irta Foerster F. W. dr. Ford. dr. Schütz Antal. Ára 2 K.

A kérdésnek minden oldalú mélyreható vitatása s a
jelenleg forgalomban levő összes felfogásoknak szigo-
ruan tudományos, a legkényesebb igényeket is kielégítő
kritikája. Szerzője különösen a nagyobb tetterőre es
öntudatosabb életre vágyó komolyabb ifjúsághoz szól s
hivatva van, mint senki más, sok előítélet lerontására
es tisztább látás teremtésére.

Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.

NÉPISKOLAI CIMTÁBLÁK

45×60 cm. nagyságban, rendki-
vül tartós, ölmazott acélbadog-
lemezéből, fehérzománc alapfestés-
sel, tekete nagybetűs felirattal, az
itt látható mintarajz szerint színes
magyar címerrel ellátva darabon-
kint 10 koronáért megrendelhetők.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv.-társ.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 B. sz.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető.

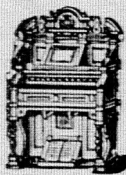
278

Orgona-harmoniumokat

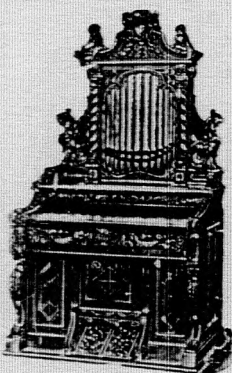
mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest. X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep.)

Pedális harmoniumok mindkét rendszer szerint és minden nagyságban pontos orgona-méretekkel templomok, szemináriumok részére és mint gyakorló orgonák. Bérmentes szállítás az utolsó vasúti állomáig. Tanulóknak s lelkészeknek különösen szíveskedem. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Részletfizesés engedélyezve. 93

Elsőrendű légszívó-rendszerű harmoniumok speciális beszerzési forrásas Monarchiában.

Elismert elsőrangú műemkek csak a Zimmermann-féle

HARMONIUMOK.

Ausztria-Magyarországi képviselője:

Hörl Nándor, Pozsony, Ventur-utca 24. szám.

ARJEGYZÉK INGYEN.

Főtiszt, papság és tanároknak részletfizesésre. Üzletek: Lipcse, Szt-Pétervár, Moszkva, Riga és Londonban.

Az új miniszteri tantervhez és utasításhoz alkalmazott, teljesen átdolgozott ötödik kiadása hagyta el legközelebb a sajtót Juhay Antal

A GYERMEK ELSŐ TANÍTÓJA

című nagy vezérkönyvének, mely az elemi népiskola első osztálya számára előírt összes tantárgyak tanításában kalauzolja a tanítókat.

Az 512 oldalra terjedő kötetből különösen AZ ÍRVAOLVASÁSSAL, SZAMTANNAL ÉS A BESZÉDES ERTELEMGYAKORLATOKKAL

foglalkozó részeket emeljük ki, amelyekben az egész évi anyagot módszeresen kidolgozott gyakorlati leckékben ismerteti a szerző. E kötet használata mellett minden más vezérkönyv nélkülözhető az első osztályban.

ÁRA FÜZVE 6 KORONA.

Ugyanezen szerzőtől megjelent:

A második osztály vezérkönyve. Második kiadás. Füzve ... 6 K
A harmadik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «
A negyedik osztály vezérkönyve. Füzve ... 5 «

Megrendelhetők a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében (Budapest, IV., Keoskeméti-utca 2.) és minden hazai könyvkereskedőnél.

Vetítőgépet az iskolának!

A Hollós-féle vetítő taneszközök műintézete kibocsátotta II. számú diaposzitiv jegyzékét az iskoláknak készülő képeiről.

A sorozatokhoz paedagogusok írják a «Szövegkönyveket». A vállalat paedagógiai irányítója Monssong Géza, fővárosi igazgató.

A körültekintő, szakszerű összeállítás dacára a Hollós-féle műintézet képei a legolcsóbbak, s mégis minden sorozathoz díjtalanul csatolják a megfelelő szövegkönyvet.

Az iskolai oktatás élénkítésére és értékének emelésére igen fontosak a vetített képek. Olcsóságánál fogva minden iskola beszerezheti. Kezelése egyszerű.

A vetítőgép ára 80—100 korona. A diaposzitivek darabja 1 korona.

Tessék jegyzéket kérni a HOLLÓS-féle műintézettől, Budapest, VII., Lövölde-tér 7. szám.

834

LAKÓHELYI ISMERETEK

(Beszéd- és értelemgyakorlatok.)

Írta: DREISZIGER FERENC.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA

Ára 2 korona.

Praktikus könyv ez a vezérkönyv, melyet az osztatlan iskolák I—II. osztályában már eddig is sikeresen alkalmaztak; e második kiadásban pedig e mellett az osztott iskolák tanítói is sikerrel alkalmazhatják. Elméleti és gyakorlati részből áll. Elméleti részén meglátszik, hogy szerzője a módszertan tanára; világos, rendszeres, modern és mindenre kiterjedő. Gyakorlati részéből pedig a hosszú ideig való népiskolai tanítóság érezhető ki. Minden leckét megtalál benne a tanító, amit tanítania kell. S mindent megtalál, amire ki kell terjeszkednie. Nemesak a szemléltetésre való tárgyak leckéi vannak lélektani alapon vázlatosan kidolgozva, hanem ami játék, rajz, kézimunka, ének hozzacsatolható az egyes leckékhez, mind megvan benne. Jó könyv. Nyert vele a katolikus iskolaügy és számot tesz a magyar paedagógiai irodalomban is.